

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

725.092.1

Szerző: *Szell Sándor*

Hely

Cím: *Kelenföld és Buda*

Idő

"1936"

Forrás: *Budapesti Hírlap*

Személy

1936.

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Kelenföld és Buda

A „Fáklya“ legutóbbi számában Rév-helyi Elemér dr. „Tabán vagy Kelenföld“? címmel igen értékes cikket írt, de sem az egyik sem a másik elnevezés mellett adatszerező bizonyítékokat nem sorolt fel. Reméljük azonban, hogy ezt leközelebb megteszi, s elfogadható módon igazolja, hogy a ma Tabán név alatt ismert városrésznek eredeti magyar neve *Kelenföld* volt. Így egész könnyen elfogadható lesz a cikkírónak az a javaslata, hogy a most újjáépülő városrészt a történelmi hagyományok alapján nevezzük el *Kelenföldnek*.

Mindez amit a cikkíró elmond, igazolja annak a mozgalomnak a létjogosultságát, amelynek az a célja, hogy a magyar főváros mai nevét változtassuk meg.

A megváltoztatást két ok indokolja:

Először is a mai név hosszú, azonkívül benne van a *Pest* szó, ami nyugati nyelven dögvészt, nyavalyát jelent. Már pedig ennek a fogalomnak a magyar főváros nevében való jelenléte nem kívánatos. Másodszor, *Budapest* könnyen összetéveszthető *Bukaresttel*. Külföldi utazási irodáktól jött leveleken láttam fővárosunkat így megjelölve: *Budapest Roumania*. Apponyi Albert egyszer a Népszövetség titkárságától kapott levelet így címezve: *Bucarest Hongrie*.

A „*Buda-Pest*“ név apaságát sokáig *Kossuth* Lajosnak tulajdonították. Ma azonban ismerjük már *Széchenyi* Istvánnak egyik levelét, amelyből megállapítható, hogy ennek a névnek ő az első propagálója, bár ez a név hangzása miatt neki sem tetszett. Azt szerette volna ő is, hogy *Buda* legyen az egyesített főváros neve. Ez azon-

ban a pesti polgárság féltékenységén meghiúsult. Így aztán „*Pest-Buda*“ volt sokáig a legszebb reményekkel kecsegtető névjelölt. De minthogy *Széchenyi* mindenáron elakarta hagyni a *Pest* nevet, új nevet gondolt ki, a „*Honderü*“-t. Ez azonban megbukott, mert azt *Eötvös* Károly kiécelte sikerülten, megállapítva, hogy a franciák az utca szégyenét (honte de rues) fogják ezen érteni. Így tértek azután vissza az eredeti rossz hangzású „*Buda-Pest*“ névhez.

A főváros nevének azonban rövidnek és könnyen megjegyezhetőnek kell lennie. A magyar történelem legdicsőbb korszakaiban *Buda* volt a magyar fejedelmek székhelye és az ezeréves dicső magyar történelem rengeteg hagyománya fűződik e névhez, több nevet nem is találhatnánk.

A főváros egyes részeit szintén lehetőséggel valamilyen ősi magyar elnevezéssel kell illetnünk. Különösen áll ez azokra a részekre, melyek önálló helységek voltak valamikor. Így a mai *Belváros* helyén: *Pest*, a mai *Tabán* helyén *Kelenföld*, a mai *Vár* helyén: *Budavár*, a mai III. kerület helyén *Buda* (ma Ó-Buda) vagy *Etlevár*, stb.

Az I. kerület *Vár* részét tehát *Budavárnak* neveznök. *Indiai* nyelvjárásokban is megvan e név, jelentése kb. ó-város ősi-város. Ugyanigy van *Budavari* családnév, jelentése: ó-városi.

A mai *Belváros* nevének ajánlom ez alapon a *Pestváros* nevet. Igaz, hogy *Pest* tulajdonképpen a mai *Tabán* helyén, a *Pest-hegy* (ma *Szt. Gellért-hegy*) oldalán állott. Ezt nevezték el a németek, — *Pest* szót szó szerinti lefordítva, — *Ofen* névvel. A későbbi germanizáló időkben, amikor a *Pest* név ezen az oldalon már kiveszett ugyan, (mert a mai *Belváros* helyén megindult települést hívták *Pestnek*), a régi német elnevezést

felújították és így kezdték el a németek és osztrákok *Buda*, illetve *Budavár* helyett tévesen az *Ofen* nevet használni. Azonban ez sem állja meg a helyét, mert újabb elméletek szerint a *Pest avar szó, vízben álló sziklát jelent*.

Az I., II. és III. kerület neveiként tehát ajánlom az ősi neveket. Az V., VI. VII. VIII. és IX. kerület mai nevei (*Lipót*, *Teréz*, *Erzsébet*, *József*, *Ferenc város*) helyett ajánlom a hét vezér neveit. A X. kerület neve maradjon *Kőbánya*. A négy új budai kerület viselhetné az *Árpád-házi szentek* neveit (*Szt. István*, *Szt. Imre*, *Szt. László* és *Szt. Erzsébet*). *Szent Gellért* nevét már megörökíti a *Szent Gellért-hegy*.

Ugyanigy ajánlom, hogy a főváros két részét összekötő hidat nevezzük el a honalapító hét magyar vezérről. *Árpád-házi Margit* emlékét már úgyszólván dicsőséggel megörökítette az egykori nyulak szigete. *Ferencz József* és *Erzsébet* királyné emlékét számtalan szobor, út, tér, rakpart örökíti meg. Ezek szintén kicserélhetők.

Egyelőre ezeket az átkereszteléseket kellene megvalósítani, hogy Budapestet végre magyar várossá teggyük.

Szell Sándor.

Szell Sándor